

КАФЕДРА ОРКЕСТРОВОГО ДИРИГУВАННЯ ТА ІНСТРУМЕНТОЗНАВСТВА

Капела бандуристів

Освітній ступінь
Спеціальність
Освітньо-професійна програма

«Магістр»
В5 «Музичне мистецтво»
«Музичне мистецтво»
Бандура

Курс	1,2
Семестр	1-3

Статус

Обов'язкова

ECTS	14
Годин	420
Практичні заняття	288
Самостійна робота	132

Форма контролю

Залік

Інформація про викладача

ПІБ	Семеляк Андрій Володимирович, викладач кафедри оркестрового диригування та інструментознавства Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, заслужений артист України
e-mail	andrii.semelyak@gmail.com

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Капела бандуристів» являє собою одну з важливих дисциплін в системі професійної підготовки студентів-бандуристів, які отримують освітню кваліфікацію: Магістр музичного мистецтва.

Метою вивчення дисципліни є підготовка студентів до практичної диригентської, концертно – виконавської, педагогічної, дослідницької та музично-просвітницької діяльності, формування у студентів комплексу знань, умінь та навичок, який забезпечує належний рівень професійної підготовки та всебічний розвиток. Завдання студента полягає в засвоєнні їм комплексу професійних умінь та навичок, здобутих під час навчання у музичному вузі: володіння методами практичної роботи з капелою бандуристів, виховання художнього смаку та інших професійних якостей, необхідних в подальшій фаховій діяльності як артиста так і диригента професійного колективу бандуристів. підготовка спеціалістів, які вміють використовувати на практиці набуті знання, забезпечувати навчально-виховний і репетиційний процес та концертні виступи, виховання високопрофесійних, досвідчених, кваліфікованих спеціалістів для капели бандуристів, артистів та диригентів, формування професійних знань, практичних навичок.

Для реалізації цієї мети диригент капели бандуристів повинен вирішувати наступні завдання:

1. виховувати в студентів творчу активність, почуття відповідальності перед колективом;
2. допомагати студенту опанувати основними навичками й уміннями, необхідними для музиканта-виконавця при грі на бандурі.
3. допомагати студенту у вивченні необхідного мінімуму концертного репертуару;
4. сприяти закріпленню професійних диригентських навичок і умінь, отриманих в класі по диригуванню, в процесі підготовки Державної дипломної програми по диригуванню.

Завдання:

- опанувати методику роботи над вокально-інструментальними та хоровими творами;
- опрацювання мануальної техніки та удосконалення мистецтва диригування;
- удосконалення методики репетиційної роботи та важелів впливу на виконавський колектив;
- вивчення та засвоєння концертного репертуару.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- специфіку професійної діяльності артиста та керівника капели бандуристів, його функціональні обов'язки і завдання;
- основи хорового співу, вокально-ансамблевої техніки.
- основи ансамблевої гри:
- основи та навички інструментування.
- методологію роботи артиста та керівника під час роботи з партитурою;
- засоби та прийоми сценічної взаємодії з артистами капели бандуристів в контексті розкриття драматургії твору;

вміти:

- використовувати широке знання репертуару, необхідного професійному бандуристу в його різноманітній суспільно-музичній діяльності;
- розуміти стилістику та застосування цих знань у виконавсько-педагогічній діяльності;
- враховувати специфіку колективу (капели бандуристів) в контексті своєї професійної діяльності;
- проводити аналіз запропонованого музичного тексту (партитури);
- органічно взаємодіяти з артистами колективу для розкриття драматургії твору.

Програмні компетентності

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії
- ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

- СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- СК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики.
- СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / композиторській / педагогічній діяльності.
- СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- СК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
- СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
- СК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного/навчального матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Програмні результати навчання

- ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.
- ПРН 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.
- ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
- ПРН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
- ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних інтерпретацій.
- ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПЕРЕЛІК ТЕМ

МОДУЛЬ I. Введення в майстерність артиста та керівника капели бандуристів
Змістовний модуль 1. Основоположні засади диригентської майстерності
Тема № 1. Основні принципи репетиційно-виконавського процесу в капелі бандуристів.
Тема № 2. Розбір та основні етапи роботи над ансамблевим твором.
Тема № 3. Основні методи хорової роботи над тембральним, ритмічним, динамічним ансамблем.
Змістовний модуль 2. Практичне закріплення навичок студента у роботі з капелою бандуристів
Тема № 4. Методи роботи студента з капелою бандуристів.
Тема № 5. Вивчення акомпанементу, поєднання і баланс вокальної та інструментальної ліній.
Тема № 6. Принципи формування репертуару капели бандуристів.
МОДУЛЬ 2. Оригінальні твори та обробки українських народних пісень композиторів XX – XXI століття для академічної капели бандуристів.
Змістовний модуль 3. Основи практичної роботи студента з капелою бандуристів на прикладі творів композиторів XX – XXI століття.
Тема № 7. Основні принципи репетиційно-виконавського процесу в капелі бандуристів при роботі над творами.
Тема № 8. Розбір та основні етапи роботи над ансамблевими творами.
Тема № 9. Основні методи хорової роботи над тембральним, ритмічним, динамічним ансамблем в творах.
МОДУЛЬ 3. Методологічні основи при роботі з капелою бандуристів
Змістовний модуль 4. Підготовка програми до концертного виступу колективу
Тема № 10. Концертно-виконавська діяльність капели бандуристів.
Тема № 11. Принципи та алгоритм складання концертної програми капели бандуристів.
Тема № 12. Підсумковий аналіз проведеного концерту.

ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Практичні заняття, самостійна робота.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний (міжсесійний) контроль:

- вербальний: співбесіда, експрес-опитування;
- аналітичний: аналіз самопідготовки студента;
- практичний: виконання вправ, практичний показ;

Підсумковий контроль:

- вербальний: колоквиум;
- практичний: виконання запланованого на навчальний рік репертуару.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Відвідування практичних занять	20
2.	Виконання самостійної роботи	30
3.	Активна участь у творчому процесі	25
4.	Заліки	20
	Разом	100

Критерії оцінювання

90–100– А – відмінно вичерпна і розгорнута відповідь на питання колоквиуму з аналізом сучасних літературних джерел, посиланням на інноваційні технології, досвід провідних вітчизняних і зарубіжних митців. Демонстрація високого рівня виконання практичних завдань, особистий творчий внесок у створення художнього образу та драматургії музичного твору.

82–89– В – **добре** ґрунтовна відповідь на питання колоквиуму з аналізом літературних джерел, творчого доробку провідних митців. Демонстрація якісного рівня виконання практичних завдань, навичок створення художнього образу та драматургії музичного твору.

74–81– С – **добре** повна відповідь на питання колоквиуму з посиланням на літературні джерела, творчий доробок провідних митців. Демонстрація достатнього рівня виконання практичних завдань, навичок створення художнього образу та драматургії музичного твору.

64–73– D – **задовільно** відповідь на питання колоквиуму в необхідному обсязі без посилань на літературні джерела, творчий доробок митців, окремі неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання практичних завдань, навичок створення художнього образу та драматургії музичного твору.

60–63– Е – **задовільно** відповідь на питання колоквиуму в мінімально допустимому обсязі, значні неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання практичних завдань, граничних навичок створення художнього образу та драматургії музичного твору.

35–59– FХ – **незадовільно** відповідь на питання колоквиуму в недостатньому обсязі, грубі помилки, неспроможність їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація низького рівня виконання практичних завдань, недостатня сформованість навичок

створення художнього образу та драматургії музичного твору.

1–34– F – незадовільно відповідь на питання колоквиуму на рівні елементарного розпізнання, неможливість відтворення навчального матеріалу на репродуктивному рівні. Неспроможність виконання практичних завдань, відсутність навичок створення художнього образу та драматургії музичного твору.

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

РЕПЕРТУАРНИЙ СПИСОК

Барвінкова муз. І. Сльоти, сл. В.Юхимович
Буре / комп. Г. Ф. Телеман.
Прелюдія / комп. Й. С. Бах.
Ларгето / комп. Г. Ф. Гендель.
Соната № 17 / комп. Д. Скарлатті.
Соната / комп. Д. Чимароза.
Вступ, тема і варіація / комп. Ш. Данкля.
Вальс / комп. А. Дюран.
Роздум / комп. Ж. Массне.
Менует : музика до драми А. Доде "Арлезіанка" / комп. Ж. Бізе.
Гумореска / комп. А. Дворжак.
Вальс : ор. 1 № 1 / комп. В. І. Сокальський.
Українська рапсодія / комп. І. Левицький.
Дударик / за обр. М. Леонтовича.
Менует / комп. Г. І. Компанієць.
Романс / комп. К. Г. Стеценко.
Старовинний танець / комп. Б. М. Лятошинський.
Куранта / комп. В. С. Косенко.
Гуцульський танок : з оперети "Трембіта" / комп. Ю. С. Мілютін.
Арія / комп. О. Жук.
Герда : з альбому за казкою Г.-Х. Андерсена "Снігова королева" / комп. Ж. Ю. Колодуб.
Дубочак зелененький (музика і слова народні)
Коломийка (музика і слова народні)
Лукашева сопілка муз. А.Кос-Анатольського, сл. Й.Струцюка
Моя Україна муз. І.Поклада, сл. О.Ткача
Ой три шляхи широкії / комп. Я. С. Степовий, сл. Т. Г. Шевченка.
Утоптала стежечку / комп. Я. С. Степовий, сл. Т. Г. Шевченка.
Розвійтеся з вітром / комп. Я. С. Степовий, сл. І. Я. Франка.
О, не забудь / комп. О. Нижанківський, сл. В. Масляка.
Із сліз моїх / комп. Д. В. Січинський, сл. Г. Гейне.
Не співайте мені сеї пісні / комп. Д. В. Січинський, сл. Л. Українки.
У мене був коханий край / комп. Д. В. Січинський, сл. Г. Гейне.
Дума про Нечая / комп. Д. В. Січинський ; слова народні.
Ах, скільки струн в душі дзвенить / комп. Я. Лопатинський, сл. О. І. Олеся.
Її душа - то чайка над водою / комп. Я. Й. Лопатинський, сл. О. І. Олеся.
Горить моє серце / комп. Я. Й. Лопатинський, сл. Л. Українки.
Родимий краю / комп. В. Матюк ; слова народні.
Нащо мені чорні брови / комп. Д. Бонковський, сл. Т. Г. Шевченка.
Ой одна я, одна / комп. М. В. Лисенко, сл. Т. Г. Шевченка.
Не дивися на місяць весною / комп. М. В. Лисенко, сл. Л. Українки.
Ой маю, маю я оченята / комп. М. В. Лисенко, сл. Т. Г. Шевченка.
Садок вишневий / комп. М. В. Лисенко, сл. Т. Г. Шевченка.
Ой, стрічечка до стрічечки / комп. М. В. Лисенко, сл. Т. Г. Шевченка.

Айстри / комп. М. В. Лисенко, сл. О. І. Олеся.
Осіннє золото муз. І. Шамо, сл. Д. Луценка
Пісня матері муз. В. Стеценка, сл. В. Мирного
Стояла-м під грушком (музика і слова народні)
Хор русалок з опери «На русалчин Великдень» муз. В. Леонтовича
Циганочка (музика і слова народні)
Чом, чом не прийшов (музика і слова народні)
Як я люблю тебе муз. І. Поклада, сл. Д. Луценка
Україно, молюся за тебе сл. В. Забаштанського, муз. народна
Ритми козачка муз. Я. Лапінського
І шумить, і гуде укр. нар. пісня, обр. А. Семеляка
За байраком байрак сл. Т. Шевченка, муз. О. Шпачинського
Колискова укр. Нар. пісня, обр. О. Кошиця за В. Барвінським
Веснянка сл. та муз. народні, обр. В. Стеценка
Несходило вранці сонечко укр. нар. пісня, обр. І. Бідака
Чуєш брате мій сл. Б. Лепкого, мел. Л. Лепкого, обр. М. Гвоздя
Чорний ворон сл. і муз. Н. Любінця
Ой, в полі-полі колядка. Сл. та муз. народні, обр. Г. Гаврилець
Тешуть теслі сл. Б. – І. Антонича, муз. В. Жданкіна

РЕКОМЕНДОВАНА МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бандуристе, орле сизий...: віночок спогадів про Володимира Кабачка / упоряд.: С. В. Баштан, Л. Я. Івахненко. – Київ : Муз. Україна, 1995. – 136 с.
2. Баштан С. В. З історії жанру сольо-інструментального виконавства на бандурі / С. Баштан // Українське кобзарство в музичному світі: традиції і сучасність: тези до всеукр. наук.-практ. конф. – Київ, 1997. – С. 3–4.
3. Баштан С. В. Методика роботи з ансамблем бандуристів / С. В. Баштан. – Київ : Муз. Україна, 1984. – 112 с.
4. Баштан С. В. Розвиток традицій народного музикування в творчості бандуристів-професіоналів / С. Баштан // Кобзарсько-лірницькі традиції та їх сучасний розвиток: матеріали наук.-практ. конф. – Київ, 1999. – С. 1-3.
5. Береза Р. П. Ансамблеве виконавство Львівщини як форма популяризації бандурного мистецтва / Р. П. Береза // Кобзарство в контексті становлення української професійної музичної культури: зб. матеріалів між нар. наук.-практ. конф., Київ, 14 жовт. 2005 р. – Київ, 2005. – С. 74–77.
6. Білан А. Ніжно-гарячий доторк «Вербени» / А. Білан // Українська культура. – 2004. – № 1. – С. 3–4.
7. Бобечко О. Ю. Бандурне мистецтво ХХ століття в контексті проф. фемінізації: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / О. Ю. Бобечко; Львівська Нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. – Л., 2013. – 20 с.
8. Бортник Є. О. Струнний інструментарій Слобідської України в минулому і сучасному (до проблеми кобзи – бандури) / Є. О. Бортник // Музична Харківщина: зб. наук. пр. – Харків, 1992. – С. 191–206.
9. Брояко Н. Б. Теоретичні аспекти формування виконавської техніки бандуриста: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / Н. Б. Брояко; Нац. муз. акад. ім. П. І. Чайковського. – М., 1997. – 17 с.
10. Бушак С. Народні музиканти вшановують пам'ять Гната Хоткевича / С. Бушак // Народна творчість та етнографія. – 2001. – № 5/6. – С. 111–112.
11. Ваврик О. Кобзарські школи в Україні / О. Ваврик. – Тернопіль : Збруч, 2006. – 221 с.
12. Вишневська С. В. Еволюція феномену співу в бандурній виконавській традиції: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / С. В. Вишневська; Львівська Нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. – Л., 2011. – 16 с.
13. Гнат Хоткевич. Музичні твори та мистецтвознавчі матеріали з особистого архіву: джерелознав. покажч. / НАН України, Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника; упоряд. та вст. ст. М. Семенюк; відп. ред. Р. Осадця. – Львів: Фенікс, 2004. – 182 с.

14. Головащенко М. Бандура виходить на авансцену / М. Головащенко // Бандура. – 1994. – № 47/48. – С. 18–21.
15. Гринчук І. Бандурне мистецтво і Тернопілля / І. Гринчук, М. Євгенієва // Бандура. – 2000. – № 71/72. – С. 52–54.
16. Гриньків Р. Конструкція бандури (київсько-харківська, полтавська) / Р. Гриньків // Академічне народно-інструментальне мистецтво України ХХ–ХХІ століть: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (23–28 берез. 2003 р.). – Київ, 2003. – С. 103–105.
17. Губ'як В. Кобзарство на теренах Галичини / В. Губ'як // Народна творчість та етнографія. – 1998. – № 4. – С. 33–39.
18. Гуменюк А. І. Українські народні музичні інструменти / А. І. Гуменюк. – Київ: Наук. думка, 1967. – 243 с.
19. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа): підручник / М. А. Давидов. – Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. – 420 с.
20. Давидов М. А. Проблеми розвитку академічного народно-інструментального мистецтва в Україні: зб. ст. / М. А. Давидов. – Київ: Вид-во ім. Олени Теліги, 1998. – 112 с.
21. Давидов М. А. Українське струнно-щипкове академічне мистецтво: функціонування, проблеми збереження та розвитку / М. А. Давидов // Академічне мистецтво оркестрів народних інструментів і капел бандуристів спеціальних музичних вузів України : тези всеукр. наук.-теорет. конф. (2 груд. 2005 р.). – Київ, 2005. – С. 72–78.
22. Дедюх Л. Роман Гриньків / Л. Дедюх // Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа): підручник / М. А. Давидов. – Київ, 2005. – С. 284.
23. Дивосвіт Гната Хоткевича: аспекти творчої спадщини: матеріали наук.-практ. конф. «Творча спадщина Г. Хоткевича», присвяч. 120-річчю від дня народж. Г. Хоткевича, Харків, грудень 1997 р. / упоряд. і ред. М. Черемський. – Харків: Форт, 1998. – 160 с.
24. Дмитренко М. Всеукраїнський фестиваль «Хортиця» / М. Дмитренко // Народна творчість та етнографія. – 1991. – № 6. – С. 72–75.
25. Дмитрук І. І. Жанр перекладу та його різновиди в сучасному бандурному мистецтві: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / І. І. Дмитрук; Львівська Нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. – Л., 2009. – 19 с.
26. Домонотович М. Самонавчитель до гри на кобзі або бандурі / М. Домонотович. – Одеса: Діло, 1913. – 49 с.
27. Другий міжнародний конкурс виконавців на українських народних інструментах // Бандура. – 2000. – № 73/74. – С. 57.
28. Дубас О. І. Становлення та розвиток кобзарських шкіл в Україні (XVII – перша половина ХХ століття): автореф. дис. ... канд. Мистецтвознавства : 17.00.03 / О. І. Дубас ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики, та етнології ім. М. Т. Рильського. – Київ, 2002. – 14 с.
29. Дума Л. Творчий вечір Ю. Олійника / Л. Дума // Бандура. – 1996. – № 55/56. – С. 56.
30. Дутчак В. Г. Бандурне мистецтво українського зарубіжжя в національному музично-культурному процесі ХХ – початку ХХІ століть [Текст] : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства: 17.00.03 / В. Г. Дутчак; НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. – К., 2014. – 40 с.
31. Дутчак В. Г. Розвиток професійних засад бандурного мистецтва 1970-1990 років: творчість і виконавство : автореф. дис.....мистецтвознавства: 17.00.03 / В. Г. Дутчак; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. – Київ, 1996. – 25 с.
32. Дутчак В. Г. Традиція ансамблевого виконавства на бандурі / В. Г. Дутчак // Традиція і національно-культурний поступ: зб. наук. пр. – Харків, 2005. – С. 172.
33. Дутчак В. Г. Українська бандура: минуле і майбутнє / В. Г. Дутчак // Музика. – 1993. – № 4. – С. 20–21.
34. Жеплинський Б. М. Кобзарськими стежинами / Б. Жеплинський ; НАН України, Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника. – Львів: ЛНБ, 2002. – 277 с.
35. Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні / Б. Жеплинський. – Львів : Край, 2000. – 195 с.
36. Зінків І. Я. Бандура як історичний феномен: автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства :

- 17.00.03 / І. Я. Зінків; НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. – К., 2014. – 35 с.
37. Ігнатченко Г. Конкурс виконавців ім. Гната Хоткевича: підсумки, проблеми, перспективи / Г. Ігнатченко // Панорама. – 1998. – № 27. – С. 14.
38. Ігнатченко Г. Міжнародний конкурс виконавців Гната Хоткевича / Г. Ігнатченко // Музика. – 1998. – № 5. – С. 5–6.
39. Йовенко З. Друга молодість бандури / З. Йовенко // Музика. – 1978. – № 4. – С. 24.
40. Кирдан Б. П. Народні співці-музиканти на Україні / Б. Кирдан, А. Омельченко. – Київ : Муз. Україна, 1980. – 183 с.
41. Кияновська Л. О. Василь Герасименко – майстер бандури / Л. Кияновська, О. Герасименко // Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа) : підручник / М. А. Давидов. – Київ, 2005. – С. 275.
42. Кияновська Л. О. Від серця до серця / Л. Кияновська // Українська культура – 2006. – № 1/2. – С. 25.
43. Конопленко-Запорожець П. Кобза і бандура : кобзар / Павло Конопленко-Запорожець. – Вінніпег, Канада, 1963. – 168 с.
44. Кримський А. О музыке дум и песен Остапа Вересая / А. К-ский // Киевская старина. – 1882. – Т. 1, август. – С. 283–287.
44. Крист Є. Кобзари и лирники Харьковской губернии / Є. Крист. – Харьков : Печат. дело, 1902. – 15 с.
45. Куровська І. Р. Кобзарство як феномен української духовності (на матеріалі кримського регіону): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / І. Р. Куровська; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. – Харків, 2012. – 19 с.
46. Лавров Ф. І. Кобзарі : нариси з історії кобзарства України / Ф. І. Лавров. – Київ : Мистецтво, 1980. – 254 с.
47. Лисенко М. В. Народні музичні інструменти на Україні / Микола Лисенко. – Київ : Мистецтво, 1955. – 62 с.
48. Лисенко М. В. Характеристика музичних особливостей українських дум і пісень у виконанні кобзаря Вересая / М. В. Лисенко. – Київ: Муз. Україна, 1978. – 95 с.
49. Лісняк І. Становлення академізму у бандурному мистецтві ХХ століття / І. Лісняк // Сучасні проблеми художньої освіти в Україні. – Київ: Муз. Україна, 2006. – Вип. 1 : Еволюційні процеси у музичному мистецтві: від минулого до майбутнього (Київ-Донецьк). – С. 142–150.
50. Мандзюк Л. С. Ансамблево-виконавська творчість бандуриста: мистецтвознавчий та психолого-педагогічний аспекти: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Л. С. Мандзюк ; Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. – Харків, 2007. – 18 с.
51. Мандзюк Л. С. Внесок харківських митців у розвиток виконавського репертуару бандуристів / Л. С. Мандзюк // Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка: 36. наук. праць. Вип. 14. – Харків-Луганськ: СтилІздат, 2010. – С. 176–186.
52. Мандзюк Л. С. Сучасний стан розвитку бандурного мистецтва на Слобожанщині / Л. С. Мандзюк // Кобзарство в контексті становлення української професійної музичної культури : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 14 жовт. 2005 р. – Київ, 2005. – С. 222–226.
53. Мандзюк Л. С. Тернистий шлях становлення та існування класу бандури в Харківському державному інституті мистецтв / Л. С. Мандзюк // Бандура. – 2002. – № 78. – С. 38.
54. Матеріали Першого Міжнародного конкурсу бандуристів імені Гната Хоткевича (20–29 квітня 1993 р., м. Київ). – Київ : Муз. Україна, 1993. – 56 с.
55. Матеріали Другого Міжнародного конкурсу виконавців на українських інструментах імені Гната Хоткевича (20–30 квітня 2001 р., м. Харків). – Харків, 2001. – 86 с.
56. Матеріали Третього Міжнародного конкурсу виконавців на українських інструментах імені Гната Хоткевича (18–30 квітня 2004 р., м. Харків). – Харків, 2004. – 71 с.
57. Матеріали Четвертого Міжнародного конкурсу виконавців на українських інструментах імені Гната Хоткевича (19–30 квітня 2007 р., м. Харків). – Харків, 2007. – 56 с.
58. Мішалов В. Ю. Культурно-мистецькі аспекти генези і розвитку виконавства на харківській бандурі: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / В. Ю. Мішалов;

Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2008. – 20 с.

59. Мішалов В. Ю. Леонід Гайдамака та його роль у становленні харківської бандури / В. Ю. Мішалов // *Культура України: зб. наук.пр.* – Харків, 2007. – Вип. 19 : Мистецтвознавство. Філософія. – С. 106–114.

60. Мокрогуз І. М. Теорія аплікатури в сучасному бандурному виконавстві: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / І. М. Мокрогуз; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котлярьського – Харків, 2011. – 16 с.

61. Морозевич Н. В. Бандурне мистецтво як культурне надбання сьогодення: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Н. В. Морозевич; Одес. держ. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. – Одеса, 2003. – 16 с.

62. Морозевич Н. В. Вокальність бандурного мистецтва / Н. В. Морозевич // *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.* – Київ, 2004. – Вип. 40, кн. 10: Музичне виконавство. – С. 66–73.

63. Никитюк Н. Особливості творчої і концертної діяльності волинського тріо бандуристок у культурологічному просторі Волині (80–90 рр. XX ст.) / Н. Никитюк // *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка та Національної музичної академії України імені Петра Чайковського. Серія: Мистецтвознавство.* – 2006. – № 1. – С. 63–69.

64. Ніколенко О. І. Оригінальна інструментальна бандурна творчість в аспекті жанрово-стильової еволюції: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / О. І. Ніколенко; Нац. муз. акад. України ім. М. В. Лисенка. – Львів, 2011. – 16 с.

65. Олексієнко О. В. Творчість Миколи Дремлюги і процес становлення бандурного репертуару: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / О. В. Олексієнко; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. – Київ, 2003. – 16 с.

65. Омельченко А. Мистецтво бандуристів на піднесенні / А. Омельченко // *Народна творчість та етнографія.* – 1967. – № 6. – С. 33–35.

66. Омельченко А. Ф. Развитие кобзарского искусства на Украине: автореф. дис. ... канд. искусствовед. наук : 821 / А. Ф. Омельченко; АН УССР, Отд-ние лит., яз. и искусств. – Киев, 1968. – 25 с.

67. Панасюк І. В. Творча діяльність С. В. Баштана в контексті становлення київської школи академічного бандурного виконавства: автореф. дис. ... канд. Мистецтвознавства: 17.00.03 / І. В. Панасюк; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. – Київ, 2008. – 16 с.

68. Панасюк І. Професор С. В. Баштан – фундатор кобзарського академізму / І. Панасюк // *Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа) : підручник / М. Давидов.* – Київ, 2005. – С.

69. Панасюк І. Кобзарство і бандурництво – ретроспектива традицій функціонування / І. П. // *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Музичне мистецтво : проблеми сучасності.* – К.: НМАУ, 2006. – Вип. 64, кн. 1. – С. 167–175.

70. Роман Н. М. До історії збереження та розвитку мистецтва бандуристів в умовах глобалізації / Н. М. Роман // *Традиційна культура в умовах глобалізації: проблема збереження і оновлення етнічно-культурної спадщини: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 27–28 серп. 2008 р.* – Харків, 2008. – С. 32.

71. Роман Н. М. Формування музичної культури молоді в творчій і педагогічній діяльності Г. Хоткевича на Слобожанщині: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Н. М. Роман; Харків. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2000. – 20 с.

72. Русов А. А. Остап Вересай, один из последних кобзарей малорусских/ А. А. Русов // *Записки Юго-Западного отдела Императорского русского географического общества.* – Киев, 1874. – Т. 1. – С. 309–366.

73. Скляр І. М. Київсько-харківська бандура / І. М. Скляр. – Київ: Муз. Україна, 1971. – 114 с.

74. Супрун Н. О. Гнат Хоткевич – музикант / Н. О. Супрун. – Рівне: Ліста, 1997. – 280 с.

75. Супрун Н. О. Музично-організаторська діяльність Гната Хоткевича в Харкові // *Музична Харківщина: зб. наук. пр.* – Харків, 1992. – С. 124–138.

76. Уманець В. Відродження державної капели бандуристів України / В. Уманець // *Бандура.* – 1997. – № 4. – С. 4–8.

77. Ухач-Охорович К. Ф. Кобзарь Остап Вересай, его песни и думы/ К. Ф. У. О. // Киевская старина. – 1882. – Т 1, август. – С. 259–282.
78. Хай М. Музично інструментальна культура українців (фольклорна традиція): монографія / М. Хай. – Київ ; Дрогобич, 2007. – 537 с.
79. Хоткевич Г. М. Бандура та її можливості : рукопис / Г. Хоткевич. – ЦДІА у Львові, ф. 688ф. оп. 1, спр. 188, 173 арк.
80. Хоткевич Г. М. Бандура та її можливості / Гнат Хоткевич; заг. ред. В. Мішалов. – Торонто: Глас; Харків: Майдан, 2007. – 92 с. – (Музична спадщина Гната Хоткевича ; вип. 1).
81. Хоткевич Г. М. Музичні інструменти українського народу / Гнат Хоткевич. – Репринт. вид. – Харків, 2002. – 288 с.
82. Хоткевич Г. М. Несколько слов об украинских бандуристах и лириках / Гнат Хоткевич // Этнографическое обозрение. – 1903. – № 2. – С. 87–106.
83. Хоткевич Г. М. Підручник гри на бандурі / Гнат Хоткевич. – Харків: Глас, 2004. – 240 с.
84. Хоткевич Г. М. Твори для харківської бандури / Гнат Хоткевич; заг. ред. В. Мішалов. – Харків : Ексклюзив, 2007. – 302 с. – (Музична спадщина Гната Хоткевича ; вип. 2).
85. Черемський К. П. Повернення традицій: з історії нищення кобзарства / К. П. Черемський. – Харків : Центр Леся Курбаса, 1999. – 288 с.
86. Черемський К. П. Традиційне співцтво. Українські співці-музиканти в контексті світової культури / Кость Черемський. – Харків: Атос, 2008. – 248 с.
87. Чернецька Н. Г. Бандурне мистецтво в контексті музичної культури Волині ХХ – початок ХХІ ст.: автореф. дис. ... канд. Мистецтвознавства: 26.00.01/ Н. ГШ. Чернецька; Нац. унів. культ. і мистецтв – Київ, 2012. – 21 с.
88. Четвертий Відкритий конкурс юних бандуристів ім. Гната Хоткевича, 21–24 квітня 2009 року, м. Харків : буклет – Харків, 2009. – 20 с.
89. Чуркіна В. Г. Трансформація кобзарсько-лірницької традиції на Слобідській Україні (кінець ХІХ – початок ХХ ст.): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / В. Г. Чуркіна; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв – Харків, 2011. – 16 с.
90. Яценко Л. І. Державна заслужена капела бандуристів Української РСР / Л. І. Яценко. – Київ : Муз. Україна, 1970. – 84 с. – (Виконавські колективи України).